

Zapošljavanje mladih izašlih iz sustava skrbi

Socijalno odgovorno poslovanje iznimno je važan trend koji ima pozitivne rezultate za samo poduzeće, ali i za zajednicu u kojoj poduzeće posluje. Poduzeća pronalaze razne načine na koje mogu pomoći lokalnim zajednicama i vrlo često je ta pomoć od presudnog značaja za kvalitetu života građana.

Jedna od skupina društva kojoj je u velikoj mjeri potrebna dodatna pomoć i podrška su i **mladi koji izlaze iz skrbi**, odnosno mladi koji zbog navršenih 18 ili 21 godina izlaze iz domova za djecu, domova za odgoj ili udomiteljskih obitelji te započinju samostalan život u zajednici. Ova skupina mladih je prema podacima UNDP-a osjetljiva socijalna skupina i ujedno u riziku od socijalne isključenosti.

Mladi koji izlaze iz skrbi susreću se s mnogobrojnim preprekama pri uspostavi samostalnog života. Prepreke, a onda i njihove potrebe detaljnije su opisane u „**Smjernicama za zadovoljavanje potreba mladih izašlih iz sustava skrbi**“ (<http://udrugaignra.hr/blogs/kontakt/about.aspx>).

Jedno od iznimno problematičnih područja je segment zapošljavanja. Mladi koji izlaze iz skrbi uspijevaju vrlo brzo pronaći prvo zaposlenje ali to su uglavnom slabo plaćeni poslovi na kojima nisu prijavljivani, na kojima im se krše osnovna radna prava (npr. ne isplaćivanje plaće, otkaz zbog bolovanja) te su primorani često mijenjati poslove. Zbog toga imaju poteškoća sa pronalaženjem stana, kvalitetnom prehranom i općenito sa mogućnošću uključivanja u različite edukacije, tečajeve i prekvalifikacije koji bi unaprijedili svoju tržišnu kompetentnost.

Ovaj problem prepoznao je i **Hrvatski zavod za zapošljavanje** te u svojim mjerama za poticanje zapošljavanja nudi posebne mjere koje bi trebale mladima iz skrbi olakšati dobivanje prvog zaposlenja, zapošljavanje općenito i prekvalifikacije. Jedna od mjera je i **sufinanciranje zapošljavanja posebnih skupina** u kojoj su ubrojeni i mladi koji su izašli iz skrbi. Više o mjerama poticanja zapošljavanja koje provodi HZZ pročitajte u „Javnom pozivu za podnošenje zahtjeva za korištenje sredstava za poticanje zapošljavanja u 2013. godini“ (<http://www.hzz.hr/default.aspx?id=10023>). Pozivamo Vas da posebnu pažnju obratite na **paket mjera za posebne skupine "I POSEBNOST JE PREDNOST"** (<http://www.hzz.hr/default.aspx?id=11699>). Potpore za zapošljavanje dodjeljuju se u obliku subvencija za plaće i iznose 50% godišnjeg troška bruto plaće za malog i srednjeg poslodavaca, a 30% za velikog poslodavaca za sve skupine osoba koje se zapošljavaju uz potporu.

Kako se mladi boje diskriminacije i vrlo nevoljko kažu da su odrastali u skrbi četo ni ne ostvare prava i usluge koja im stoje na raspolaganju. Iz tog razloga Udruga Igra radi na tome da potakne mlade da u HZZ-u kažu da su bili u skrbi a HZZ je u svojim podružnicama imenovao posebne savjetnike koji su zaduženi za zapošljavanje mladih i posebnih skupina. Poslodavci, s druge strane, mogu u **osnovni upitnik pri selekciji** za zapošljavanje uvrstiti pitanje u kom bi kandidat mogao zaokružiti pripada li nekoj od kategorija na koje se odnose potpore za zapošljavanje. Pri tome je važno pojasniti tko sve ulazi u kategoriju posebnih skupina.

Nadalje ukoliko se odlučite za zapošljavanje mlade osobe koja izlazi iz sustava socijalne skrbi, važno je osigurati im **podršku** u obliku mentora ili odlaska na dodatne edukacije i tečajeve. Na taj način ćete pomoći mladima da stvarno iskoriste priliku koju ste im pružili.

No, zapošljavanje mladih nije jedini način na koji poslodavci mogu pružiti pomoć i podršku mladima koji izlaze iz skrbi. U Smjernicama se spominju mnogi načini no ovdje izdvajamo samo neke:

- **Unapređenje terenske prakse tijekom školovanja**

Unutar ove točke važno je da poslodavci jačaju mentorske vještine terenskih instruktora/majstora na praksi kako bi ih oni u što većoj mjeri osposobili za posao kojim će se baviti. Nažalost mladi često sa prakse odlaze a da nisu naučili osnove što im kasnije otežava pronalazak i zadržavanje radnog odnosa. Nadalje, važno je i osigurati onim mladima koji su se pokazali kao dobri radnici tijekom prakse da ih se zaposli ili barem da im se da preporuka koju bi mogli prilagati uz životopis i molbu za posao.

- **Dodatne edukacije**

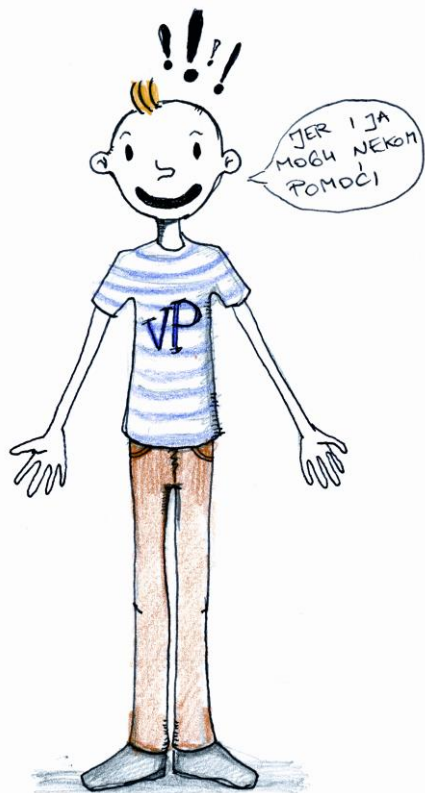
Mladi u skrbi često nisu educirani za konkurenta zanimanja i često im nedostaje dodatnih edukacija poput tečaja iz informatike, stranih jezika i slično. Nažalost kako sami plaćaju stan, režije i hranu od plaće koju zarade ne ostaje im dovoljno novaca za ulaganje u edukacije.

- **Materijalna potpora**

Mladi koji započinju samostalan život često trebaju osnovne kućanske potrepštine poput pokućstva, deka, jastuka, posuđa i sl. Nadalje, dio mladih ne uspije pronaći posao ili im plaća nije dostatna i za iznajmljivanje stana, plaćanje režija i hranu. Udruga Igra trenutno pokreće inicijativu „StanKO“ kroz koju traži stan u kojem bi mladi mogli besplatno biti smješteni do 6 mjeseci kako bi uštedjeli sredstva za život i osamostaljenje. Poduzeća se mogu uključiti tako da na korištenje daju stan čiji su oni vlasnici ili sudjelovanjem u opremanju stana ili novčanim doprinosom za režije, hranu i slično.

- **Podrška inicijativni mladih**

Mladi iz skrbi su sami pokrenuli i vode stranicu „Skok u život“ na kojoj opisuju svoja iskustva odrastanja u skrbi ali i razmjenjuju važne informacije o samostalnom životu. Ukoliko želite poduprijeti njihov rad možete platiti oglasno mjesto ili uplatiti im donaciju. http://www.skokuzivot.hr/?page_id=1358

Evo nekoliko primjera dobre prakse Hrvatskih poduzeća:

- Poduzeće *Tau on-line d.o.o.* je doniralo 500 primjeraka publikacije „Karijere 2009“ koje udruga Igra dijeli mladima u skrbi.
- Djelatnici poduzeća *Selectio d.o.o.* besplatno su napisali tekst za edukativnu brošuru za mlade o tome kako pronaći i zadržati posao.
- Udruga *Omnibus* osigurava jedno besplatno mjesto na svakom njihovom tečaju fotografije za jednu mladu osobu iz skrbi koja pokaže interes za fotografiju.
- Poduzeće *HSM informatika* odlučilo je podržati inicijativu *StanKO* novčanom donacijom.

Više informacija o programu Kontakt za mlade koji izlaze iz sustava socijalne skrbi možete pronaći na stranicama udruge Igra (<http://udrugaigra.hr/programi/kontakt/>)

Udruga Igra: Sunčana Kusturin, univ. spec. sup psihosoc. rada, Voditeljica programa Kontakt, kontakt@udrugaigra.hr

Selectio d.o.o.: Ana Vojnić Tunić, dipl. psih. i prof. psih., Voditeljica projekta Certifikat Poslodavac Partner, ana.vojnic.tunic@selectio.hr